

МОЛОДЬ У ЮРИДИЧНІЙ НАУЦІ

(за матеріалами Міжнародної наукової конференції молодих вчених
„Другі осінні юридичні читання”)

14-15 листопада 2003 року на базі Хмельницького інституту регіонального управління та права відбулася Міжнародна наукова конференція молодих вчених „Другі осінні юридичні читання”. У її роботі взяли участь понад 130 представників молодіжної правничої еліти з 55 вузів України, Російської Федерації, Республіки Білорусь. Тези найкращих доповідей було опубліковано в збірнику „Молодь у юридичній науці”.

З вітальним словом до учасників конференції звернулись Голова наглядової ради Хмельницького інституту регіонального управління та права, кандидат наук з державного управління, доцент, народний депутат України **В.М. Олуйко**; голова Хмельницької обласної ради **А.О. Овчарук**; заступник голови Хмельницької обласної державної адміністрації **С.А. Кінзерський** та секретар Хмельницької міської ради **М.Й. Василюшин**.

Роботу пленарного засідання розпочав **В.М. Олуйко** доповіддю на тему „Молодь у юридичній науці: стан, проблеми і перспективи розвитку”. Він наголосив, що саме молодь, яка володіє глибокими знаннями у відповідних галузях науки, не маючи мовних бар’єрів для спілкування, не будучи зашореною політико-ідеологічним минулим та маючи творчий потенціал, молодіжний запал і позитивну енергетику, повинна стати реальним резервом поповнення кадрового потенціалу України. Тому Хмельницький інститут регіонального управління та права вже вдруге поспіль проводить у своїх стінах осінні юридичні читання молодих науковців, метою яких є акумулювання творчого потенціалу молодих правників України та зарубіжжя навколо вирішення актуальних проблем права та сприяння реалізації програми розвитку молодіжної науки.

На досягнення цієї ж мети спрямовані налагодження інститутом тісної співпраці з вищими навчальними закладами як України, так і інших країн (першим кроком в цьому напрямку стало укладення договору про міжнародну співпрацю з Білоруським державним університетом); залучення молодих науковців до законопроектної роботи.

В.М. Олуйко висловив глибоку переконаність, що проведення подібних наукових заходів приведе до налагодження тісних взаємозв’язків між творчою молоддю, що дозволить в найближчому майбутньому сформувати прогресивний молодіжний рух та відродити молодіжну науку в Україні.

Гість конференції професор Східно-Іллінойського університету США **Edward W. Brankey** виступив з доповіддю “Peculiarities of law education in the USA” („Особливості юридичної освіти в США”), в якій він розкрив специфіку підготовки правників різних категорій (адвокатів, суддів, практикуючих юристів тощо) в Сполучених Штатах Америки. Зокрема професор звернув увагу присутніх на поширення за кордоном практики вивчення спеціалізованих дисциплін при підготовці правників (наприклад, студенти, які бажають спеціалізуватися в медичному праві, поряд з юридичними науками вивчають ази медицини, ті, кого цікавить комп’ютерне право, мають вивчити основи комп’ютерних технологій, інформатику тощо).

Продовжив роботу доповіддю „Особливості молодіжного руху в Білорусії” кандидат юридичних наук, доцент Білоруського державного університету **С.А. Калінін**. В своєму виступі він різностороннє висвітлив основні проблеми становлення та розвитку молодіжної науки як в

Республіці Білорусь, так і в Україні та Російській Федерації, та окреслив можливі шляхи їх вирішення.

Завершив пленарне засідання декан першого факультету Львівського інституту внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор **В.К. Гришук**, який розкрив перед присутніми сучасні актуальні проблеми правової науки та власне бачення перспектив наукових досліджень у сфері правознавства.

Подальша робота конференції проходила в режимі секційних засідань.

На секції №1 розглядалися питання теорії і історії держави та права, історії політичних і правових вчень. Зокрема, жваву дискусію викликала доповідь аспіранта Санкт-Петербурзького державного університету **О.О. Соловійова** „Идеи современного либерализма в работах Жана Бодена”.

Студентка Академії Митної служби України **Д.О. Мащенко** виступила з доповіддю „Джерела середньовічного права країн Західної Європи”, присвяченою аналізу системи джерел середньовічного права у динаміці їх розвитку та зміни. Зокрема автором були розкриті особливості звичаєвого, державного (королівського), міського, канонічного, римського та прецедентного (характерного для Англії) права.

Проблемам правового регулювання молодіжної політики в Російській Федерації та шляхам їх розвитку була присвячена однойменна (відповідна) доповідь аспіранта Інституту держави і права Тюменського державного університету **А.С. Сорокіна**, який, виступаючи на секції №2 „Конституційне право, Міжнародне публічне право. Порівняльне правознавство”, дав ґрунтовний аналіз особливостей молодіжної політики в Росії, визначив можливі шляхи вирішення проблем молоді (особливо проблеми працевлаштування молодих спеціалістів) та обґрунтував доцільність розробки окремого закону про молодь (на сьогодні такий закон відсутній в російському законодавстві).

Найбільша кількість доповідей була заслухана на секції № 3 „Цивільне право. Сімейне право. Міжнародне приватне право. Господарське право.” Зокрема розглядалися такі питання, як: правове регулювання окремих видів договорів (поставки, застави, договору факторингу, про надання медичних послуг, договору на рекламу продукції та послуг тощо), особливості особистих немайнових прав (їх сутність, ознаки, види, межі здійснення), правове регулювання інформації як об'єкта цивільних правовідносин, питання корпоративного права, новели сімейного та спадкового права, проблеми міжнародного приватного права.

Особливу цікавість присутніх викликала доповідь аспірантки Білоруського державного університету **Д.Д. Ландо** „Денежное обязательство по законодательству Республики Беларусь”, в якій доповідачка розкрила власне бачення сутності та основних особливостей грошових зобов'язань як виду цивільно-правових зобов'язань, а також провела порівняльний аналіз регулювання цього питання білоруським, російським та українським законодавствами.

Доповіді, присвячені проблемам екологічного, земельного, аграрного права, трудового права та права соціального забезпечення, були об'єднані в секцію №4.

Значний інтерес учасників цієї секції викликав виступ аспіранта Київського національного університету імені Тараса Шевченка **І.О. Костяшкіна**, присвячений проблемам правового забезпечення реалізації права загального землекористування. Розкриваючи правову природу права загального землекористування, доповідач однією з основних гарантій реалізації такого права визначив закріплення його поняття та механізмів реалізації в окремій главі Земельного кодексу, тому вніс на розсуд присутніх конкретні пропозиції щодо внесення змін в чинне законодавство.

На секції № 5 „Адміністративне та фінансове право” молоді вчені висловили свої думки з приводу таких питань, як: шляхи оптимізації діяльності місцевих органів влади в контексті адміністративної реформи, повноваження державних інспекцій в Україні, окремі аспекти застосування адміністративного законодавства України, розмежування фінансового та адміністративного штрафів, особливості правового регулювання бюджетного процесу та інші.

Проблеми кримінального права та кримінології: напрямки розвитку кримінального законодавства; імплементація норм міжнародного права в кримінальне законодавство України; кримінально-правова характеристика та особливості розслідування окремих видів злочинів, проблеми кримінальної відповідальності (неповнолітніх, за недонесення, за комп’ютерні злочини, за умисне вбивство з метою приховати інший злочин або полегшити його вчинення тощо), особливості кримінологічної поведінки потерпілого від злочину та інші аналізувалися на секції №6.

Учасниками цієї секції було відмічено доповідь студентки Інституту підготовки кадрів для органів прокуратури Національної юридичної академії України ім. Ярослава Мудрого *А.С. Лукаш*, „Кримінологічний портрет жертви згвалтування”. В своїй роботі, проаналізувавши дані кримінальних справ, які були розглянуті місцевим судом Комінтернівського району м. Харкова за 1998-2002 роки, доповідачка зробила спробу визначити узагальнений портрет жертв злочину (згвалтування), виокремити чинники, які сприяють підвищенню ризику скоєння даного злочину.

Жваву дискусію викликала доповідь кандидата юридичних наук Білоруського державного університету *А.В. Шидловського* „Исправление как цель уголовной ответственности в Уголовном кодексе Республики Беларусь”, в якій автором обґрунтовувалась доцільність віднесення до цілей кримінальної відповідальності окремої мети – виправлення злочинця та проаналізовано можливі шляхи досягнення останньої.

В секції №7 „Правосуддя” були заслухані доповіді, присвячені тенденціям розвитку процесуальних галузей права, проблемам реалізації принципів здійснення правосуддя, питанням вдосконалення процесуального законодавства щодо регулювання процедур примирення в цивільному та господарському процесах, порядку перегляду судових рішень (в порядку апеляції та касації), проблемам доказування в цивільних та кримінальних справах та інші.

Активну дискусію серед присутніх викликали доповіді аспірантів Київського національного університету імені Тараса Шевченка *А.С. Штефан*, *Ж.В. Васильєвої* та експерта Хмельницького бюро технічної інвентаризації *В.С. Тимошевича*, присвячені проблемам експертизи в цивільному, господарському та кримінальному процесах. Виступаючі відмітили, що в зв’язку з розробкою нового Цивільного процесуального кодексу України питання визначення правового статусу експерта в цивільному процесі та правової природи висновку експерта набуває особливої актуальності та потребує глибшого теоретичного дослідження та законодавчого уточнення.

Конференція завершилася підбиттям підсумків роботи на підсумковому пленарному засіданні, в ході якого в.о. ректора Хмельницького інституту регіонального управління та права, кандидат історичних наук *Л.І. Чорний* оголосив про завершення роботи конференції та урочисто вручив договори про співпрацю представникам Гомельського державного університету імені Франциска Скорини, Белгородського державного університету та Томського державного університету та висловив сподівання про налагодження між цими вищими навчальними закладами та Хмельницьким інститутом регіонального управління та права тісних і плідних взаємозв’язків.

З заключним словом виступив доктор юридичних наук, професор Хмельницького інституту регіонального управління та права **Р.І. Кондратьєв**, який відзначив, що конференція була плідною, більшість проблемних питань було обговорено в ході активної дискусії, було висловлено багато цікавих думок та пропозицій щодо вдосконалення чинного законодавства, шляхів вирішення правових питань та сприяння розвитку молодіжної науки.

Після закриття роботи конференції учасники та гості міста відвідали історичну пам'ятку Поділля – місто Кам'янець-Подільський.

Сподіваємося, що щорічне проведення подібних наукових заходів стане основою для створення та розвитку руху прогресивної творчої молоді, молоді наукової еліти як на Хмельниччині, так і по всій Україні.

Н.Л. Бондаренко,

викладач кафедри цивільно-правових дисциплін

Хмельницького інституту регіонального управління та права